

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/17895

Sayı: B.16.0.SGB.0.10.01.00/610 - 31734

14.02.2011

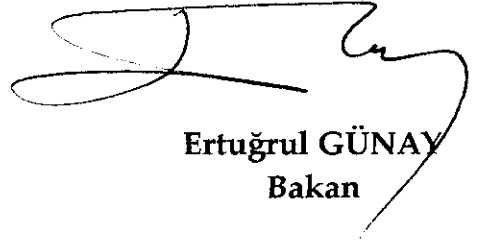
Konu: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 24/01/2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 28494 sayılı yazısı.

Batman Milletvekili Sayın Bengi YILDIZ'ın 7/17895 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK : Cevap (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

**BATMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN BENGİ YILDIZ'IN 7/17895 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Asurlular döneminde bir yerleşim yeri iken, fay hattı hareketleri nedeniyle batan Abdulharap (Gölbaşı) yerleşim yerinin önünün akarsuların taşıdığı malzemelerle dolması sonucu oluşan göl, bugün Adıyaman'ın Çelikhan ilçesinde Dünyada benzeri bulunmayan bir doğa harikası olan "yüzen adacıklar"ı ortaya çıkarmıştır. İlçenin ve bölgenin ekonomik açıdan da lehine katkı sunan bu adacıklar, oluşturduğu turizm potansiyeliyle korunması ve tanıtılması gereken tescilli "tabiat varlıkları"dır.

2 bin yıllık bir süreçte oluştukları tahmin edilen, yer yer bir futbol sahası genişliği ile 2 – 4 metre kalınlığı olan bu adacıklar, bugün yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Düzenli ve doğru tarımsal sulama olanakları ve yöntemlerinin geliştirilmediği bu bölgede, Çat barajı nedeniyle aniden yükselen sular ve tarımsal sulama sonucu aniden düşen su seviyeleri neticesinde bu adacıklar ya su yüzeyinde parçalanmakta ya da karaya çarparak tahrip olmaktadır. Aynı zamanda bazı şirketlerin karaya yaklaşan adacıklardan kaçak olarak çiçek toprağı aldıkları ve bunun da bu adacıklara büyük zarar verdiği, bölge halkı tarafından ifade edilmektedir. 2 bin yılda oluşan bu doğa harikalarının, önlem alınmaması halinde birkaç yıl içinde yok olacakları ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

SORU 1: Bu iddialara ilişkin Bakanlığınızca bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmış ise bunun sonuçları nedir?

CEVAP 1: Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 23/02/2010 tarihli ve 1061 sayılı kararıyla Adıyaman ili, Çelikhan ilçesinde bulunan yüzen adacıklar korunması gerekli tabiat varlığı özelliği göstermesi nedeniyle tescillenmiştir.

Söz konusu yüzen adacıkların tahribatına yönelik yapılan uygulamaların 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat doğrultusunda incelenmesi için Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü görevlendirilmiş olup adı geçen Kurulun 12/07/2010 tarihli ve 1194 sayılı kararında;

"Adıyaman ili Çelikhan ilçesi Çat Barajı Gölü yüzeyi üzerinde özel bir doğal oluşum sonucu meydana gelmiş yüzen adaların; bazılarının doğal sürecin devamı olarak parçalandığı bu parçaların kısmen göl tabanına döküldüğü, bazı parçaların doğal sürecin devamı olarak kıyıya oturarak kuruduğu ve yanmaya başladığı, yanmaya başlayan adalarda tabii güzelliğin kaybolduğu ve bu adaların kuruduktan, yandıktan sonra tekrar yüzemez hale geldikleri, çevre için kirlilik ve kötü görüntü yarattıkları, kıyıya vuran ada parçalarının bu yanma süreci başlamadan önce kaldırılmamasının hem göle hem de çevresindeki doğal alanlara/tarım arazilerine zarar

verdiği ve kıyıya vuran ada parçalarının içerdikleri torf maddesinin (adalar kuruyarak biyolojik yanma geçirmeden önce) tarım sektöründe kullanılabilir olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan değerlendirmeler ışığında;

"Adıyaman ili Çelikhan ilçesi Çat Barajı Gölü yüzeyi üzerinde özel bir doğal oluşum sonucu meydana gelmiş yüzen adaların 'yüzer durumda olanlarının' tescil niteliklerinin devam etmesi gerektiğine,

- Yüzen adaların doğal olarak parçalanıp kıyıya oturan kısımlarının, Çevre ve Orman İl Müdürlüğü'nün ÇED Raporu alan izinli maden işletmelerince kaldırılmasında sakınca olmadığına, ancak adaların binlerce yıl süren bir sürecin sonunda oluşmuş olması nedeniyle, bu işletmelerin adaların varlığı üzerinde olumlu veya olumsuz etkilerinin gözlenebilmesi için verilen bu iznin iki yıl geçerli olmasına,

- Bu karar tarihinden iki yıl sonra Kurulumuzdan yeniden izin alınarak işletmelerin devam edebileceğine,

- Yüzen adaların korunmasına ilişkin yetkili idarelerce gerekli önlemlerin alınmasına, bu adaların özgün nitelikleri ile (biyolojik olarak canlılıkları ve baraj gölü içinde yüzer halde olma özellikleri korunarak) biyolojik ve fiziksel varlıklarının sürdürülebilmesi için üniversitelerin katılımı ile Çevre ve Orman İl Müdürlüğü'nce bir projenin hazırlanarak Kurulumuza sunulmasına,

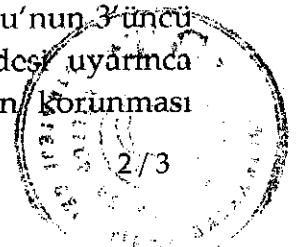
Karar verildi." denilmiştir.

SORU 2: Bu adacıklardan çiçek toprağı alan şahıs ya da şirket tespit edilmiş midir? Bu yönlü bir soruşturma başlatılmış mıdır? Bunun önlenmesi için alınan veya alınması düşünülen önlemler nelerdir?

CEVAP 2: Söz konusu kararda işletmelere verilen iznin iki yıl geçerli olması, bu karar tarihinden iki yıl sonra Kuruludan yeniden izin alınarak işletmelerin devam edebileceğine karar verildiğinden bu adacıklardan toprak alan işletmeler hakkında herhangi bir işlem yapılmamıştır. Ancak, yapılan bu işlemlerin adaların varlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin bilimsel olarak kanıtlanması sonucunda bu işletmeler hakkında gerekli işlemler yapılacaktır.

SORU 3: "Doğal varlıklar"ın korunmasına ilişkin gerekli yasa ve yönetmeliklerin bu adacıklar için tam olarak uygulanmamasının nedenleri nelerdir?

CEVAP 3: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3'üncü ve 6'nci maddesinde belirtilen taşınmazlar aynı Kanun'un 7'nci maddesi uyarınca tescillenerek koruma altına alınır. Yedinci maddeye göre tescil edilen korunması

gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunma alanlarının tespiti ve bu alanlar içinde inşaat ve tesisat yapılıp yapılamayacağı konusunda karar alma yetkisi Koruma Kurullarına aittir.

Anılan Kanun'un 9'uncu maddesinde ise "Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde koruma bölge kurullarınca alınan kararlara aykırı olarak, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve koruma alanları ile sit alanlarında inşaat ve fizikî müdahalede bulunulamaz." hükmü bulunmakta olup dolayısıyla 2863 sayılı Yasa ve bu kapsamda çıkarılan Yönetmelikler doğrultusunda Bakanlığımızca işlemler gerçekleştirilmektedir.

SORU 4: Bu bölgenin turizm potansiyelinin geliştirilmesi ve etkin hale getirilmesi için bugüne kadar ne tür çalışmalar yapılmıştır ve bundan sonra tasarlanan projeler nelerdir?

CEVAP 4: Adıyaman ilinde 4957/2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında ilan edilmiş herhangi bir Turizm Merkezi ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi bulunmamaktadır. Ancak, Türkiye Turizm Stratejisi-2023 çalışmasında kültür turizmi açısından marka kent olarak belirlenen Adıyaman şehri aynı zamanda GAP Eko Turizm Bölgesi içinde kalmaktadır. Ayrıca Kâhta'da da Turizm Kenti çalışması önerilmiştir.

Bu kapsamda Adıyaman ilinde markalaşma toplantısı yapılmış olup ilde oluşturulan Marka Kent Komitesi tarafından hazırlanan ve Bakanlığımıza iletilen Marka Kent Eylem Planı değerlendirilmiştir. Eylem planında yer alan projeler, yatırım programına alınması için ilgili Genel Müdürlüklere iletilmiştir.

Ayrıca yukarıda bahsi geçen 1194 sayılı kararda; Üniversitelerin katılımı ile Çevre ve Orman İl Müdürlüğünce bir projenin hazırlatılarak Kurula sunulması istenmiştir.

